

Onderwerp: vaststellen criteria voor kanteling van maatwerkvoorziening naar algemeen toegankelijke voorziening
BBV nr: 2016/435891

1. Inleiding

In september 2015 heeft het college het transformatieprogramma sociaal domein¹ vastgesteld. Het transformatieprogramma beschrijft aan de hand van vijf thema's de wijze waarop we de transformatie van het sociaal domein de komende jaren vormgeven.

Eén van de vraagstukken is hoe we de zorg en ondersteuning weer dichterbij de burger in zijn eigen omgeving kunnen organiseren. De term die wij hiervoor gebruiken is 'kanteling'. Kanteling staat voor het omvormen van specialistische ondersteuning met een beschikking naar algemene ondersteuning zonder beschikking in de basisinfrastructuur. Om antwoord te geven op deze vraag is een uitgebreide analyse gemaakt van de verschillende geïndiceerde voorzieningen. Het gaat hier om alle vormen van individuele begeleiding en van dagbesteding. Deze analyse is als bijlage toegevoegd.

Met voorliggende nota stellen we een bovenstaande criteria vast. Het college heeft deze al toegepast op de kanteling van individuele begeleiding naar het sociaal wijkteam, en wil deze criteria ook gebruiken als basis voor de transformatie van dagbesteding per 2018 dat vorm krijgt bij de tweede verwervingsronde voor zorg en ondersteuning. Vooruitlopend hierop nodigen we een aantal partners uit om in 2017 al een versnelde transformatie dagbesteding te realiseren in de vorm van proeftuinen.

2. Besluitpunten college

Het college besluit:

1. De criteria voor kanteling vast te stellen:
 - a) Mate van zorgintensiteit samenhangende met de aard en zwaarte van de problematiek van de deelnemers
 - b) Aard en doel van de activiteit
 - c) Mate van ontzorgen: niet op zorg of verzorging gericht
2. Dit besluit heeft geen financiële gevolgen.
3. De betrokken – zorgaanbieders en Participatieraad - worden geïnformeerd over dit besluit
4. Het besluit ter bespreking te zenden aan de commissie Samenleving.

3. Beoogd resultaat

Met dit voorstel geven Haarlem en Zandvoort invulling aan een onderdeel van het transformatieprogramma dat door beide colleges in 2015 is vastgesteld.

¹ Nota 'transformatieprogramma sociaal domein', 1 september 2015, 2015/168421

4. Argumenten

Kanteling op basis van de criteria past binnen transformatieprogramma sociaal domein

Het onderzoek naar kantelingsmogelijkheden is één van de onderdelen van het transformatieprogramma sociaal domein². Kanteling gaat over de vraag hoe we de zorg en ondersteuning weer dichterbij de burger in zijn eigen omgeving kunnen organiseren. Kanteling staat voor het omvormen van specialistische ondersteuning met een beschikking naar algemene ondersteuning zonder beschikking in de basisinfrastructuur.

Synergie en verbinding in het palet van dagbesteding tot en met re-integratie

In het transformatieprogramma hebben we al beschreven dat de transformatie van dagbesteding kansen biedt om synergie en nieuwe verbindingen te leggen in het brede palet van dagbesteding tot en met re-integratie. Dit wordt beschreven in de bijlage behorende bij dit collegebesluit.

Kanteling sluit aan op de analyse (maatwerk)voorzieningen

De resultaten van het analyserapport schetsen het volgende beeld:

1. Er zijn mogelijkheden om ambulante individuele begeleiding te organiseren als algemeen toegankelijk voorziening in het sociaal wijkteam. Dit besluit is inmiddels aan de gemeenteraad voorgelegd met de nota 'doorontwikkeling sociaal wijkteam'³.
2. Er zijn mogelijkheden om dagbesteding anders te organiseren als algemeen toegankelijke voorziening in de basisinfrastructuur, het onderwerp van deze nota.
3. Het analyserapport geeft veel bruikbare informatie dat als input dient voor de verwervingsstrategie 2018 (januari 2017) en het op te stellen programma van eisen voor de inkoop van ondersteuning en zorg per 1 januari 2018 (maart 2017).

Criteria voor kanteling

Voor de kanteling van dagbesteding (maar ook individuele begeleiding) hanteren we de volgende drie met elkaar samenhangende criteria:

1. *Mate van zorgintensiteit samenhangende met de aard en zwaarte van de problematiek van de deelnemers*

De mate van zorgintensiteit hangt samen met zwaarte van problematiek en/of benodigde specialisme. We zien vormen van dagbesteding waarbij sprake is van een hoge zorgintensiteit, zoals bij dagbesteding voor mensen met zware lichamelijke of geestelijke beperkingen. Zonder deskundige, vaak specialistische begeleiding kunnen deze mensen geen gebruik maken van vormen van dagbesteding. De begeleidingscomponent is hier zo zwaar dat dit past binnen de huidige Wmo-maatwerkvoorzieningen. In dat geval kiezen we niet voor een kanteling.

2. *Aard en doel van de activiteit*

Aard en doel van de activiteit is eveneens bepalend: gaat het om recreatieve dagbesteding, meer op ontmoeting gerichte activiteiten zoals we die ook vaak zien in de wijkcentra in de basisinfrastructuur? Dan is kanteling mogelijk. Gaat het om ontwikkelingsgerichte vormen van dagbesteding zoals arbeidsmatige dagbesteding? Dan ligt het organiseren van een verbinding met de arbeidsmarktvoorzieningen participatiewet voor de hand. Ook dan is kanteling mogelijk.

² Nota 'transformatieprogramma sociaal domein', 1 september 2015, 2015/168421

³ Nota 'Doorontwikkeling sociaal wijkteam', 6 september 2016, 2016/373807

Gaat het om dagbesteding of dagbehandeling gericht op het vertragen van achteruitgang? Dan is er waarschijnlijk ook sprake van een hoge zorgintensiteit en is kanteling niet wenselijk.

3. *Mate van ontzorgen: niet op zorg of verzorging gericht*

De derde benadering is de vraag in hoeverre dagbesteding nog wel op zorg of verzorging is gericht. Dit zien we vooral terug bij die dagbestedingsactiviteiten die vooral gericht zijn op ontmoeting, tegengaan van eenzaamheid en dus bij de eerder genoemde vormen van recreatieve dagbesteding. Hier is kanteling mogelijk.

Kanteling draag bij aan vermindering administratieve lastendruk

Het omvormen van vormen van dagbesteding naar algemeen toegankelijke voorziening impliceert dat voor deze voorzieningen geen indicatieproces op cliëntniveau meer nodig is. Als algemene voorziening in de basisinfrastructuur is het daarnaast gebruikelijk om voorzieningen lump sum te financieren, in de vorm van een subsidie. Verantwoording en facturatie vindt dan niet plaats op cliëntniveau maar op basis van een jaarverslag conform de Algemene Subsidieverordening.

Beide dragen bij aan vermindering van de administratieve lastendruk.

Kostenbesparingen

Als gevolg van vermindering administratieve lastendruk kan vanaf 2018 ook een kostenbesparing worden gerealiseerd. Daartegenover staat wel een derving van inkomsten eigen bijdrage omdat voor algemeen toegankelijke voorzieningen geen eigenbijdrage in het Kader van de Wmo-maatwerkvoorzieningen wordt gevraagd. Overigens hebben we hier in de meerjarenbegroting al rekening mee gehouden, door de inkomsten uit eigen bijdrage conservatief te ramen..

Financiële paragraaf

Aan het vaststellen van de criteria voor kanteling zijn geen financiële gevolgen verbonden. Wel willen we in 2017 rondom dit thema met geïnteresseerde zorgaanbieders al stappen zetten vooruitlopend op de zorginkoop 2018, als onderdeel van de transformatieparagraaf van de bestaande zorgcontracten.

Pas bij de zorginkoop 2018 zijn er financiële gevolgen. Er ligt een financiële opgave voor het brede sociaal domein die we betrekken bij de verwervingsstrategie en het uiteindelijke programma van eisen inkoop sociaal domein.

5. Risico's en kanttekeningen

Aan het vaststellen van de criteria voor kanteling zijn geen risico's verbonden. Eventuele risico's komen pas in beeld bij de verdere vertaling naar verwervingsstrategie en programma van eisen

6. Uitvoering

Zoals eerder genoemd hebben we de criteria' al toegepast bij de kanteling van individuele begeleiding als maatwerkvoorziening naar het sociaal wijkteam.

De criteria en het analyserapport dat als bijlage is toegevoegd vormt input voor de verwervingsstrategie 2018 (januari 2017) en het op te stellen programma van eisen voor de inkoop van ondersteuning en zorg per 1 januari 2018 (maart 2017). De commissie Samenleving wordt bij de ontwikkeling hiervan betrokken.

7. Bijlagen

- a) Notitie transformatie dagbesteding
- b) Inventarisatie dagbesteding en individuele begeleiding
- c) Advies participatieraad
- d) Reactie college op advies Participatieraad

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester